

Velvyslanec Rudolf Jindrák: Mám problém s kolektivním usmiřováním

Zavřít

Informace

Zdroj: Deník/Luboš Palata

zoom_in

Velvyslanec a spolupředseda Česko-německého diskusního fóra Rudolf Jindrák.

Nálady v Česku vůči Sudetoněmeckému dni v Brně změnily volby. "Někdo se měl podívat na volební kalendář v České republice a pracovat s tím, jak ty volby mohou dopadnout," říká český diplomat a spolupředseda Česko-německého diskusního fóra Rudolf Jindrák.

Vy jste byl před několika dny s ministrem zahraničí [Petrem Macinkou](#) jako spolupředseda Česko-německého diskusního fóra na návštěvě Berlína, která ale v atmosféře emocí proti Sudetoněmeckému dni zapadla. Byla ale důležitá a symbolická. Co z ní byl pro vás nejsilnější moment?

Byla to návštěva památníku v Plötzensee, kde bylo za [druhé světové války](#) popraveno přes šest stovek českých odbojářů. Před tím památníkem jsme stáli 8. května, v den výročí konce druhé světové války, kdy bychom si měli připomínat oběti této války a příčinu, která k této válce vedla.

To se moc nepodařilo?

Opravdu ne, protože my jsme se i na tomto památném místě bavili hlavně o Sudetoněmeckém dni v Brně. A to mě zamrzelo.

Rudolf Jindrák

- Narodil se v roce 1964 v Praze.
- Český diplomat, v letech 1998 až 2001 velvyslanec Česka v Maďarsku, v letech 2004 až 2006 v Rakousku, 2006 až 2014 v Německu a od roku 2023 na Slovensku.
- V letech 2017 až 2023 ředitel Odboru zahraničního Kanceláře prezidenta Miloše Zemana.
- Současný Spolupředseda Česko-německého diskusního fóra.

Když si připomeneme Česko-německou deklaraci z roku 1997, kterou jste vyjednával, tak její zásadní součástí je, že Německo uznává vinu za druhou světovou válku jako příčinu vyhnání a že nebudeme spory z minulosti zatěžovat budoucí vztahy. Platí to stále jako základ česko-německého smíření?

Absolutně. Česko-německá deklarace je unikátní dokument, který nemá v Evropě obdoby. Já jako velvyslanec na Slovensku sleduji maďarsko-slovenskou debatu a myslím, že i Maďarům a Slovákům by se taková deklarace hodila. Svědčí o vospělosti obou národů a zemí. A je to nadále základ našich vztahů, který nikdy žádná česká ani německá

vláda nezpochybnily. Včetně článku, že rozdílnými pohledy na minulost nebudeme zatěžovat naše vztahy. Moje výzva proto je, prosím držme se Česko-německé deklarace. Nezatahujme věci, které se týkají minulosti, do aktuálních **česko-německých vztahů**. My se s Německem navzájem skutečně potřebujeme. A především se potřebujeme s ohledem na naši budoucnost.

Jak důležitou roli v česko-německých vztazích hrají a hráli sudetští Němci?

Velkou. Já jsem v Německu žil dlouhé roky jako diplomat. V této zemi musíte být něčím zajímaví. Nestačí mít dobré vztahy. Musíte mít něco zvláštního, aby vás ta velká země brala jako zajímavé. My jsme jako země byli pro Němce zajímaví v tom, že bylo třeba řešit problém sudetských Němců.

Ještě kolem vstupu Česka do EU byli sudetští Němci vůči Praze velmi kritičtí. Odkdy se dá na sudetské Němce dívat jako na přátele Česka, jako na most mezi Českem a Německem?

Zlomem bylo narovnání vztahů mezi Českem a Bavorskem za premiérů Petra Nečase a bavorského předsedy vlády Horsta Seehofera v roce 2013.

To bylo tehdy, kdy Nečas oslovil v projevu sudetské Němce "milí krajané"?

Ano, to byl zásadní a konečný zlom, kdy se Bavorsko a Česko začaly spolu bavit. To byl moment, kdy nevraživost skončila a my jsme se začali věnovat budoucnosti. Ale zároveň bych se bál říci, že je to zcela za námi a všichni sudetští Němci jsou přátelé České republiky. Je to otázka usmíření. Ale to, že se narovnaly vztahy mezi Českem a Bavorskem, umožnil pozitivní a aktivní přístup Sudetoněmeckého krajanského sdružení. A tím, kdo se o to zasloužil nejvíce, byl **Bernd Posselt**, který jako hlava sdružení nejen komunikoval s bavorskou vládou, ale dosáhl i vypuštění majetkových nároků vůči Česku ze stanov Sudetoněmeckého krajanského sdružení.

A musel svést i právní bitvu se svými odpůrci z řad sudetských Němců?

O tom se v Česku nemluví, ale ty soudní pře s těmi, kteří to nechtěli, trvaly asi čtyři roky, než bylo soudně potvrzeno, že to je možné ze stanov vypustit.

Vy k tématu usmíření Čechů a Němců máte i silný osobní příběh.

Matka byla Němka a táta byl Čech z rodiny odbojářů a neměl rád Němce. Mámě zabili na Slovensku tatů jen kvůli tomu, že byl Němec. Tátovi zase zabili řadu příbuzných, kvůli tomu, že byli v odboji. Já mám proto problém s kolektivním usmiřováním.

Proč?

Myslím, že smíření je v každém z nás. Já to viděl ve své rodině. Máme trpěla tím, že se nemohla vybrečet na hrobě svého táty, protože byl zavražděn a zakopán někde v lese. A táta, když šel kolem věznice na Pankráci, kde byla popravena jeho sestřenice jako poslední oběť pankrácké nacistické sekerárny, tak si na to vždy vzpomněl. Ti lidé si to musí srovnat sami v sobě. Já nemohu přijmout nějaké kolektivní omluvy. Nemohu čekat, že to za mě udělá stát.

Platí to jak pro Čechy, tak sudetské Němce?

Ano, jak pro sudetské Němce, tak pro oběti nacismu. Každá oběť má svoji vlastní identitu. A proto bych se bál mluvit o tom, že dnes jsme všichni přátelé a že se máme rádi. A ta současná česká diskuse na toto téma je toho důsledkem. Já znám pána, kterému je pětadvadesát a pamatuje si, jak mu vojáci wehrmachtu zabíjeli spolužáky v Ostravě na ulici a mluví o tom dodnes. To je třeba vzít na vědomí.

Před rokem bylo oznámeno, že **další setkání bude v Brně. V té době to nevyvolalo větší zájem, bralo se to jako samozřejmost. Podcenili jsme to?**

Já myslím, že ano, že se tehdy dalo, že je všechno v pořádku. Je třeba říci, že i v České republice byla tehdy před rokem jiná situace. Byla tu jiná koaliční vláda, její ministři jezdili na sudetoněmecké srazy, které se konaly na území Německa. A někdo mohl dojít k závěru, že problém je vyřešen a že konání Sudetoněmeckého dne na českém území přispěje k tomu, že se Česko a Německo ještě více sblíží. Ale někdo se měl před tím rokem podívat na volební kalendář v České republice a měl mít scénáře, jak mohou ty volby dopadnout a jaká pak bude podpora. To se zjevně nestalo. Naděje, že Brno proběhne bez širší odezvy, nebyla naplněna. Bohužel.

■